

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. április 6.
(OR. fr, en)

7937/22

Intézményközi referenciaszám:
2022/0008(NLE)

EDUC 126
RECH 176
SOC 216
DIGIT 78
ENV 324

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	6986/22
Tárgy:	A Tanács ajánlása a hatékony európai felsőoktatási együttműködéshez szükséges kapcsolatok kiépítéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a tárgyban említett tanácsi ajánlást, amelyet a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) a 2022. április 4–5-i ülésén elfogadott.

**A Tanács ajánlása a hatékony európai felsőoktatási együttműködéshez szükséges kapcsolatok
kiépítéséről**

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 165. és 166. cikkére,
tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

1. A felsőoktatási ágazatban folytatott, egész Európára kiterjedő mélyebb és hatékonyabb transznacionális együttműködés elengedhetetlen az uniós értékek, identitás és demokrácia támogatásához, az európai társadalom és gazdaság rezilienciájának megteremtéséhez, valamint a fenntartható jövő kialakításához. Az erős, egymással összekapcsolt felsőoktatási intézmények azon fontos eszközök egyikét képezik, amelyek segíthetnek abban, hogy tudásmegosztás és innovatív megoldások közös kidolgozása révén meg tudjunk birkózni a zöld és a digitális átálláshoz, valamint a társadalom előregedéséhez kapcsolódó, illetve más jelentős társadalmi-gazdasági kihívásokkal. Mindemellett képesek lehetnek biztosítani, hogy Európa növelni tudja a technológia által vezérelt versenyképességét.

2. Az olyan kapcsolatok kialakítása, amelyek lehetővé teszik a felsőoktatási intézmények számára, hogy intézményi szinten mélyrehatóbb, állandó és hatékony transznacionális együttműködést folytassanak, fontos eszköze annak, hogy a felsőoktatási intézmények együtt erősebbé váljanak, valamint hogy a hallgatókat, az élethosszig tanulókat, a kutatókat és a dolgozókat felkészítsék a globális jövőre. Európa felsőoktatási intézményeinek alkalmazkodniuk kell a gyorsan változó világhoz, annak gyorsan változó tudományágaihoz és tanulási környezetéhez, például a zöld és digitális kettős átállással összefüggésben. Ez újfajta gondolkodásmódot, új megközelítéseket és új struktúrákat igényel a hallgatók, a dolgozók és a kutatók tudományágakon és határokon átívelő együttműködése és mobilitása érdekében (amelynek alapvető formája továbbra is a fizikai mobilitás marad). Ez a digitális átállás által táplált új helyzet új, vonzó oktatási kínálattal, valamint a transznacionális együttműködés és a mobilitás új formáival és lehetőségeivel jár majd mind a jelenléti, mind az online oktatás terén; ezek a lehetőségek minden tanuló számára elérhetők lesznek – beleértve a kevesebb lehetőséggel rendelkező vagy a távoli területeken, például a legkülső régiókban élő személyeket is –, és elő fogják mozdítani a sokszínűséget a tudományos dolgozók, a kutatók és a szakemberek körében.
3. A különböző felsőoktatási intézmények – így az egyetemek, a kutatóegyetemek, a főiskolák, az alkalmazott tudományokat oktató egyetemek, a felsőfokú szakképzési intézmények és a művészeti felsőoktatási intézmények – között az EU egész területén zajló szorosabb együttműködés az európai oktatási térség és az Európai Kutatási Térség egyik alapelve és lényegi eleme. A különböző, egymást kiegészítő intézmények közötti mélyrehatóbb, egész Európára kiterjedő transznacionális együttműködés támogatja a magas színvonalú és inkluzív oktatáshoz, képzéshez és kutatáshoz való méltányos hozzáférést, elősegíti a tudás előállítását és terjesztését, megkönnyíti a kapacitás és az infrastruktúra megosztását, valamint hozzájárul az érintett régiók és közösségek életképességéhez, ezáltal pedig segíti a hátrányok és a földrajzi egyenlőtlenségek leküzdését. Elősegítheti továbbá a kutatási, innovációs és ipari ökoszisztémákba való bekapcsolódást is. A transznacionális együttműködés a felsőoktatási ágazatban mint a készségek, a kompetenciák és a tudás előmozdítójában rejlő lehetőségek maximális kiaknázásához is hozzájárul – például a digitális és a zöld kettős átállással összefüggésben –, valamint elősegíti a szociális jogok európai pillérének a megvalósítását.

4. Az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításáról szóló bizottsági közlemény¹ szorgalmazza a zökkenőmentes és ambiciózus transznacionális együttműködést, a közös diplomák kiadásának megkönnyítését, valamint azon lehetőség megvizsgálását, hogy az európai egyetemi szövetségek jogi státuszt kapjanak. Az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030) szóló tanácsi állásfoglalás² ösztönzi a mélyrehatóbb együttműködést, a tudás és az erőforrások egyesítését, valamint a hallgatók, a tudományos dolgozók és a kutatók részére elérhető mobilitási lehetőségek számának a növelését, többek között az európai egyetemek hálózatainak kialakítására irányuló kezdeményezés és az európai diákigazolványra vonatkozó kezdeményezés teljes körű megvalósítása révén. „A felsőoktatás, a kutatás, az innováció és a társadalom összekapcsolása: új dimenziókat nyitunk az európai felsőoktatásban” című, az „Európai Egyetemek” kezdeményezésről szóló következtetéseiben³ a Tanács felszólította a tagállamokat, hogy számolják fel az összehangoltabb felsőoktatási rendszerek előtt álló akadályokat, és vizsgálják meg a közös európai diplomák megvalósíthatóságát. „Az Európai Kutatási Térség elmélyítése: vonzó és fenntartható karrierlehetőségek és munkafeltételek biztosítása a kutatók számára, valamint a képzett munkaerő cirkulációjának megvalósítása” című következtetéseiben⁴ a Tanács felszólította a Bizottságot, hogy támogassa a tagállamokat az európai felsőoktatási intézmények közötti zökkenőmentes és ambiciózus transznacionális együttműködés megvalósítását célzó szakpolitikai intézkedések kidolgozásában, különösen a tudományos és kutatói életpályák terén. Az „Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában” című bizottsági közlemény⁵ és az európai kutatási és innovációs paktum⁶ mélyrehatóbb együttműködésre szólít fel, és elismeri, hogy az olyan kezdeményezések, mint az „Európai Egyetemek” lehetőséget kínálnak a felsőoktatás átalakítására. Az európai készségfejlesztési program⁷ szintén szorgalmazza a hatékony és mélyrehatóbb transznacionális együttműködés előtt álló akadályok felszámolását.

1 COM(2020) 625 final.

2 HL C 66., 2021.2.26., 1. o.

3 HL C 221., 2021.6.10., 14. o.

4 9138/21.

5 COM(2020) 628 final.

6 A Tanács (EU) 2021/2122 ajánlása (2021. november 26.) az európai kutatási és innovációs paktumról, (HL L 431., 2021.12.2., 1. o.).

7 COM(2020) 274 final.

5. Az európai felsőoktatási térség minisztereinek római közleménye, továbbá a felsőfokú és a felső középfokú képesítések, valamint a külföldi tanulmányi időszakok eredményei automatikus kölcsönös elismerésének ösztönzéséről szóló tanácsi ajánlás⁸ a transznacionális együttműködés előmozdítására és megkönnyítésére szólít fel. „Az európai oktatási térség: közös holisztikus megközelítés” című európai parlamenti állásfoglalás⁹ hangsúlyozza, hogy több együttműködésre van szükség, és szorgalmazza az európai oktatási térség, az Európai Kutatási Térség és az európai felsőoktatási térség közötti szinergiák kihasználását.
6. Az Erasmus+ program által támogatott és a kutatási és innovációs dimenzió tekintetében a Horizont 2020-ból kiegészítő támogatásban részesülő 41 „európai egyetem”, valamint a nagy múltra visszatekintő, hasonló intézményesített együttműködési modellek a meglévő egyedi intézményi stratégiákon, irányítási és együttműködési ökoszisztémákon túlmutató mélyebb transznacionális együttműködési modellek tesztelése során levont hasznos tanulságokkal szolgálnak. Ezek a szövetségek inspirációként szolgálhatnak a szélesebb felsőoktatási közösség számára azzal kapcsolatban, hogy hogyan mozdíthatók elő a rendszerszintű reformok az európai felsőoktatási és kutatási politikák hatékonyabb összehangolásának elősegítésével párhuzamosan.
7. E tanácsi ajánlás alkalmazásában az „európai egyetemek” kifejezés az Erasmus+ program keretében finanszírozott ilyen kezdeményezésekre utal, amelyek a kutatási és innovációs dimenzió tekintetében adott esetben kiegészítő támogatásban részesülnek a Horizont 2020 programból. A „felsőoktatási intézmények szövetségei” kifejezés minden egyéb együttműködési modellt jelöl; ilyenek például a tudományos és innovációs társulások. E tanácsi ajánlás célja, hogy az európai egyetemek hálózatainak kialakítására irányuló kezdeményezés keretében támogatott intézményeken túlmenően valamennyi európai felsőoktatási intézmény számára megkönnyítse a transznacionális együttműködést.

⁸ HL C 444., 2018.12.10., 1. o.

⁹ P9_TA(2021)0452.

8. Az „európai egyetemek” javítják a transznacionális együttműködés minőségét olyan intézményközi stratégiák révén, amelyek ötvözik a tanulást és a tanítást, a kutatást, az innovációt és a gazdaságba és a társadalomba irányuló tudástranszfert, valamint hozzájárulnak a szakpolitikai és társadalmi változásokhoz.
9. A felsőoktatási szövetségek önkéntes alapon élhetnének az intézményesített együttműködési eszközök nyújtotta előnyökkel, például a felsőoktatási intézmények szövetségeit megillető jogi státuszt kaphatnának, amely adott esetben lehetővé tenné számukra a közös pénzügyi, emberi, digitális és fizikai erőforrások, valamint a szolgáltatások megosztását és a közös digitális vagy vegyes tevékenységeket támogató virtuális egyetemközi kampuszok és interoperábilis platformok működtetését. A zöld és digitális kettős átállás hatékony kezeléséhez kapcsolódó transznacionális együttműködés elmélyítése érdekében nemzeti, regionális és intézményi szinten egyaránt tovább kell könnyíteni a bolognai folyamat eszközeivel összhangban közösen kidolgozott európai kritériumokon alapuló interdiszciplináris modulok és közös diplomák kialakítását. A rugalmas és inkluzív mobilitás megkönnyítése és az európai diákigazolványra vonatkozó kezdeményezés alkalmazásának kiterjesztése növelheti a tanulók, a tudományos dolgozók, a kutatók és az egyéb dolgozók lehetőségeit. A kapacitásépítéshez és a transznacionális együttműködéssel kapcsolatban kitűzött célok eléréséhez megfelelő hosszú távú, többéves finanszírozásra van szükség.

10. A felsőoktatási intézmények közötti mélyrehatóbb együttműködés megvalósításához összetett kihívásokat kell kezelni. A különböző szintű közös transznacionális oktatási tevékenységek és programok zökkenőmentes létrehozására, külső minőségbiztosítására és akkreditációjára hatással vannak a külső minőségbiztosításban mutatkozó különbségek, továbbá a képesítések és a külföldi tanulmányi időszakok automatikus kölcsönös elismerésének, valamint a bolognai folyamat keretében tett kulcsfontosságú kötelezettségvállalásoknak az egyenetlen végrehajtása, ideértve a képzési struktúrákkal, a közös programok minőségbiztosítására vonatkozó európai megközelítés elfogadásával és az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszer (ECTS) alkalmazásával kapcsolatos különbségeket, valamint a virtuális és vegyes tanulás részleges elismerését. E problémák megoldása és a bolognai eszközök teljes körű végrehajtásának biztosítása csökkentené az adminisztratív terheket, megkönnyítené a transznacionális együttműködést, és elősegítené az innovatív interdiszciplináris pedagógiai módszerek különböző országokban történő megvalósítását.
11. Az intézményi szintű európai transznacionális együttműködés hatékony eszközként támogatja és mozdítja elő az olyan kiváló, inkluzív, versenyképes, fenntartható és vonzó felsőoktatási intézmények irányába történő átalakulást, amelyek teljesítik valamennyi küldetésüket (oktatás, kutatás, innováció és a társadalom szolgálata), és a felsőoktatási ágazaton belül és azon kívül is előnyökkel járnak a tudás Európája, a reziliencia és a demokrácia szempontjából, valamint amelyek tükrözik az európai életmódot és értékeket. A transznacionális együttműködést koherens uniós és nemzeti szintű intézkedésekkel, valamint a rendelkezésre álló európai kezdeményezések, aktusok és eszközök – például az európai egyetemek hálózatainak kialakítására irányuló kezdeményezés, a bolognai folyamat eszközei vagy az európai diákigazolványra vonatkozó kezdeményezés – hatékony végrehajtása és a lehetséges új eszközök feltárása révén kell elősegíteni. Ezeket az új eszközöket olyan közös munkán alapuló, fokozatos megközelítés alkalmazásával lehetne kidolgozni, amely lehetővé teszi, hogy a felsőoktatási intézmények kapcsolatokat építsenek ki, és hatékonyabb határokon átnyúló együttműködéseket folytassanak, valamint hogy a felsőoktatási rendszerek összetartóbbá váljanak, ami az egész felsőoktatási közösség javát szolgálja, és értéket teremt a társadalom számára,

A KÖVETKEZŐKET AJÁNlja A TAGÁLLAMOKNAK:

a szubszidiaritás elvének, az intézményi autonómiának és a tudományos élet szabadságának a teljes körű figyelembevételével, a nemzeti körülményekkel összhangban és az összes érdekelt féllel szorosán együttműködve:

1. tegyék lehetővé a felsőoktatási intézmények számára, hogy közös munkafolyamat keretében megvizsgálják intézményesített együttműködési eszközök – így például a felsőoktatási intézmények szövetségeit, többek között az „európai egyetemeket” megillető esetleges jogi státusz – létrehozásának szükségességét, előnyeit, kockázatait és megvalósíthatóságát, azzal a céllal, hogy adott esetben az emberi, a technikai, az adat-, az oktatási, a kutatási és az innovációs kapacitások megosztása révén elősegítsék a mélyrehatóbb együttműködést. Tegyék lehetővé számukra, hogy kísérletezhessenek a mélyrehatóbb együttműködés különböző lehetőségeivel, valamint hogy önkéntes alapon teszteljék a meglévő európai eszközök, például az európai területi társulás (ETT)¹⁰ vagy az európai gazdasági egyesülés (EGE)¹¹ működését;
2. a bolognai eszközökkel¹² összhangban adott esetben ösztönözzék, valamint könnyítsék meg a transznacionális együttműködésben részt vevő felsőoktatási intézmények számára a közös programok biztosítását és a közös diplomák kiadását. Ezzel kapcsolatban a 12. pontban meghatározott előkészítő jellegű intézkedések eredményeire építve vizsgálják meg a közös európai diploma cím létrehozásának lehetőségét, és mozdítsák elő annak megvalósítását. A későbbiekben – közösen kidolgozott európai kritériumok alapján – valamennyi szinten megkezdődhetne a munka egy esetleges közös diploma létrehozása céljából. A diplomákat nemzeti, regionális vagy intézményi szinten állítanák ki, a nemzeti képesítési keretrendszereknek megfelelően;

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 1082/2006/EK rendelete (2006. július 5.) az európai területi együttműködési csoportosulásról (HL L 210., 2006.7.31., 19. o.).

¹¹ A Tanács 2137/85/EGK rendelete (1985. július 25.) az európai gazdasági egyesülésről (HL L 199., 1985.7.31., 1. o.).

¹² A bolognai eszközök közé a következők tartoznak: az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszer (ECTS), az oklevélmelléklet, az átfogó és nemzeti képesítési keretrendszerek, a felsőoktatás minőségbiztosításának európai sztenderdjei és irányelvei, a közös programok minőségbiztosítására vonatkozó európai megközelítés, az európai felsőoktatási minőségbiztosítási nyilvántartás (EQAR) és a külső minőségbiztosítási eredmények adatbázisa (DEQAR). A felsőoktatási képesítéseknek az európai régióban történő elismeréséről szóló egyezményt (lisszaboni elismerési egyezmény) szintén közéjük lehet számítani.

3. tegyék lehetővé a felsőoktatási intézmények számára, hogy adott esetben továbbfejlesszenek és végrehajtsanak innovatív közös transznacionális oktatási tevékenységeket, e célból pedig biztosítsák számukra annak lehetőségét, illetve ösztönözzék őket arra, hogy az alábbiakkal kapcsolatban megfelelő megközelítéseket és intézkedéseket teszteljenek, illetve alkalmazzanak:
- a) a hallgatókra és az élethosszig tanulókra vonatkozó felvételi és beiratkozási feltételek;
 - b) a tanulás és az oktatás nyelvének meghatározása, adott esetben a többnyelvűség tiszteletben tartása mellett;
 - c) az online tanulás aránya a teljes oktatási kínálaton belül; a közös oktatási tevékenységbe integrált hallgatói mobilitás (jelenléti, virtuális vagy vegyes tanulás) aránya; továbbá a szakmai gyakorlatok, a munkaalapú tanulási tevékenységek, valamint a kihívásorientált és interdiszciplináris megközelítések aránya és megszervezése;
 - d) adott esetben rugalmas tanulási útvonalak, például a potenciálisan mikrotanúsítványok¹³ megszerzéséhez vezető kisebb tanulási tapasztalatok beépítése;
 - e) a kreditelosztás és -átvitel szabályai, valamint az osztályozás átláthatósága – az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszer (ECTS) használati útmutatójával összhangban – mint a transznacionális közös programok alapja, további szabályok és korlátozások nélkül;

¹³ „A mikrotanúsítványok – bár nem térnek el a teljes diplomás programok alapelvétől, és nem ássák alá azt – hozzájárulhatnak a nem hagyományos tanulókat célzó tanulási lehetőségek és az új készségek iránti munkaerőpiaci kereslet bővítéséhez” – A Tanács következtetései az „Európai Egyetemek” kezdeményezéséről – A felsőoktatás, a kutatás, az innováció és a társadalom összekapcsolása: új dimenziókat nyitunk az európai felsőoktatásban (HL C 221., 2021.6.10., 14. o.).

- f) az európai felsőoktatási programok és/vagy intézmények külső minőségbiztosítására vonatkozó, a Külső Minőségbiztosítási Eredmények Adatbázisában (DEQAR) szereplő információk felhasználása a felsőoktatás minőségbiztosításának európai sztenderdjei és irányelvei (ESG) szerint, a további tanulmányok céljából történő automatikus kölcsönös elismerés¹⁴ megvalósítása érdekében, a Felsőfokú Tanulmányok és Oklevelek Elismerésével Foglalkozó Nemzeti Információs Központokkal (NARIC-okkal) együttműködésben;
 - g) adott esetben a korábbi tanulmányok elismerésének, valamint a nem formális és az informális tanulás eredményei érvényesítésének lehetővé tétele átlátható és méltányos minőségi követelmények alapján, a tanulók megfelelő értékelésének megszervezése, valamint az ilyen tanulmányokért a megfelelő kreditpontok megadása;
 - h) adott esetben nagyobb rugalmasság biztosítása a közös diplomák sablonjának meghatározásában a közös transznacionális programok végrehajtása során;
4. a közös transznacionális képzési programok területén támogassák az integrált mobilitást;
- a) támogassák a felsőoktatási intézményeket abban, hogy a (fizikai, virtuális, vagy vegyes) mobilitást valamennyi szinten szisztematikusabb és rugalmasabb módon építsék be a közös képzési programjaikba annak érdekében, hogy a hallgatók, köztük a kevesebb lehetőséggel rendelkező vagy a távoli területeken, például a legkülső régiókban élő tanulók, a tudományos dolgozók és a kutatók szélesebb köre élvezhesse az integrált felsőoktatási együttműködés dinamikájának előnyeit, és hogy elősegítsék a tehetségek kiegyensúlyozott cseréjét;

¹⁴ A felsőfokú és a felső középfokú képesítések, valamint a külföldi tanulmányi időszakok eredményei automatikus kölcsönös elismerésének ösztönzéséről szóló, 2018. november 26-i tanácsi ajánlás meghatározása szerint (HL C 444., 2018.12.10., 1. o.).

- b) támogassák a mobilitás irányításának digitalizációját a felsőoktatási intézmények többoldalú partnerségein belül, különösen a többoldalú intézményközi megállapodások aláírásával kapcsolatos üzleti folyamatok egységesítését és digitalizálását, többek között az európai diákigazolványra vonatkozó kezdeményezés bővítése révén;
 - c) adott esetben törekedjenek a tanulási célú mobilitás koherensebb megközelítéseinek alkalmazására a felvételi és beiratkozási rendszerek, az osztályozási rendszerek, a tanév rendje, a tandíjrendszerek, valamint a felsőoktatási intézményekhez a nyári/szünidei hónapok alatt történő hozzáférés, illetve azok igénybevétele tekintetében;
5. járuljanak hozzá az olyan közvetlen vagy közvetett pénzügyi támogatás fenntartásához – többek között az „európai egyetemek” részére –, amelynek célja a transznacionális intézményi együttműködés elmélyítése a felsőoktatásban;
- a) adott esetben támogassák a felsőoktatási intézmények valamennyi típusát abban, hogy részt vegyenek az ilyen mélyreható, transznacionális intézményi együttműködésben;
 - b) adott esetben mozdítsák elő és fejlesszék a felsőoktatási intézmények körében a minőségi transznacionális együttműködés kultúráját, mégpedig annak révén, hogy figyelembe veszik az ilyen együttműködést a nemzeti szakpolitikákban és a prioritások meghatározása során, és ezek révén élénkítik azt;
 - c) a nemzeti finanszírozási rendszerek különbségeinek szem előtt tartása mellett mozgósítsák a regionális, nemzeti és uniós szinten rendelkezésre álló finanszírozási forrásokat¹⁵, hogy ahol az lehetséges, nyújtsanak – a Horizont Európa támogatásával szinergikus módon kiegészített – az Erasmus+ által nyújtottal megegyező, vagy azt meghaladó mértékű támogatást a felsőoktatási intézmények számára az „Európai Egyetemek” kezdeményezésben való részvételhez;

¹⁵ Például az Európai Regionális Fejlesztési Alapot, az Európai Szociális Alap Pluszt, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt és az InvestEU Alapot.

6. mozdítsák elő és védelmezzék az intézményi autonómia alapelveit, amelyek a mélyebb transznacionális együttműködéssel kapcsolatos közös irányítási rendszerek alulról építkező módon történő létrehozásának az előfeltételei. Tegyék lehetővé a felsőoktatási intézmények számára, hogy belső irányítási és pénzügyi, személyzeti és tudományos ügyekben független döntéseket hozzanak, hogy megvédjék a tudományos élet szabadságát, és hogy aktívan bevonják a tudományos dolgozók és a hallgatók képviselőit az intézményüket érintő döntéshozatalba;
7. erősítsék a kölcsönös bizalmat a közös képzési programokra és a közös oktatási ajánlatok – transznacionális együttműködési modellek, így többek között az „Európai Egyetemek” kezdeményezés által a felsőoktatás minőségbiztosításának európai sztenderdjei és irányelvei (ESG) alapján kidolgozott – egyéb formáira irányuló külső minőségbiztosítás és akkreditáció révén;
 - a) haladjanak tovább az intézményi alapú külső minőségbiztosítás alkalmazása felé. Ez támogathatná egy valódi intézményi minőségügyi kultúra kialakítását, amely az európai oktatási térség, az Európai Kutatási Térség és az európai felsőoktatási térség már létező eszközeire és kereteire építve Európa-szerte nagyobb elszámoltathatóságot és kompatibilisebb rendszereket eredményez;
 - b) fontolják meg annak lehetőségét, hogy – ahol az helyénvaló – a felsőoktatási intézmények felelősségvállalásának megerősítése érdekében lehetővé tegyék a programok intézményi minőségbiztosításon alapuló önkreditációját;

- c) azokban az országokban, amelyek programalapú külső minőségbiztosításra támaszkodnak, fontolják meg a következők lehetőségét:
- i. a közös programok minőségbiztosítására vonatkozó európai megközelítés¹⁶ teljes körű alkalmazásának lehetővé tétele;
 - ii. annak biztosítása, hogy a közös transznacionális programok külső értékelését az európai felsőoktatási minőségbiztosítási nyilvántartásban (EQAR-ban)¹⁷ szereplő ugyanazon szervezet végezhesse el, és hogy az eredményeket minden egyéb érintett felsőoktatási rendszerben automatikusan, további nemzeti követelmények hozzáadása nélkül elfogadják; valamint és
 - iii. annak biztosítása, hogy a közös transznacionális programok újbóli akkreditációja követi a felsőoktatás minőségbiztosításának európai sztenderdjeit és irányelveit, valamint a közös programok minőségbiztosítására vonatkozó európai megközelítést¹⁸;

¹⁶ Az európai felsőoktatási térség miniszterei által 2015 májusában jóváhagyott ezen megközelítés célja, hogy megszüntesse a közös programok kidolgozásának egyik jelentős akadályát azáltal, hogy további nemzeti kritériumok alkalmazása nélkül meghatározza az e programokra vonatkozó normákat, amelyek az európai felsőoktatási térség elfogadott eszközein alapulnak.

¹⁷ A közös programok minőségbiztosítására vonatkozó európai megközelítés értelmében, amennyiben az együttműködő felsőoktatási intézmények közül valamelyik programszinten külső minőségbiztosítást ír elő (pl. kötelező a programok akkreditációja vagy értékelése), akkor az EQAR-ban szereplő ügynökségek listájáról kell kiválasztania egy megfelelő minőségbiztosítási ügynökséget. Az ügynökség egyetlen értékelést vagy akkreditációt végez el a teljes közös program tekintetében. Az eredményt az európai felsőoktatási térség valamennyi országában el kell fogadni, és a külső minőségbiztosítási határozatnak a nemzeti jogi kerettől függően hatályba kell lépnie vagy elismertté kell válnia minden olyan országban, ahol a program szerepel a kínálatban. Az EQAR azoknak a nemzeti külső minőségbiztosítási szervezeteknek a hivatalos nyilvántartása, amelyek megfelelnek a bolognai folyamat keretében vállalt kötelezettségeknek.

¹⁸ 1.10. ESG-sztenderd: „Az intézményeket rendszeres időközönként külső minőségbiztosítás alá kell vetni az ESG szerint”. Az európai megközelítés (9., Rendszeresség): „A közös programot hatévente felül kell vizsgálni, amit a közzétett határozatban meg kell határozni.”

8. az inkluzív és hallgatóközpontú transznacionális együttműködés előmozdítása és megkönnyítése érdekében adott esetben támogassák az oktatás, a tanulás és a kutatás szerves részét képező, a személyes kommunikációt kiegészítő, magas színvonalú virtuális együttműködésen alapuló tanulás fejlesztését az általános adatvédelmi rendelettel összhangban, és ezzel kapcsolatban különösen:
- a) támogassák a felsőoktatási intézményeket abban, hogy a vegyes tanulás szerves részeként virtuális, együttműködésen alapuló online nemzetközi tanulási modelleket fejlesszenek ki, többek között vezetői elkötelezettség, stratégiai tervezés, megbízható és nemzetköziesített pedagógiai képzések és támogató szolgáltatások révén;
 - b) adott esetben támogassák a felsőoktatási intézményeket abban, hogy a tudományos dolgozók pályafutásának értékelése során ismerjék el és aknázzák ki azt az időt, amelyet a tudományos dolgozók a transznacionális együttműködés keretében új innovatív pedagógiai módszerek és új kutatási gyakorlatok kidolgozására fordítottak;
 - c) támogassák az intézményesített együttműködési modelleket, köztük az „európai egyetemeket” a szakértelem és az erőforrások annak érdekében történő egyesítésére irányuló erőfeszítéseikben, hogy közös digitális stratégiákat és közös interoperábilis informatikai infrastruktúrát fejlesszenek ki és alkalmazzanak, például az online tanulási és kutatási környezetekhez, a tanulásirányítási rendszerekhez, a digitális könyvtárakhoz vagy a virtuális szabadegyetemek (MOOC) platformjaihoz, a képzési és a támogató szolgáltatásokhoz, a megtalálható, hozzáférhető, interoperábilis és újrafelhasználható (FAIR) adatokhoz és más interoperábilis szolgáltatásokhoz való zökkenőmentes hozzáférés kölcsönös biztosításával;
 - d) támogassák a nyílt forráskódú megoldásoknak a közös kihívások leküzdése érdekében történő tesztelését és kísérleti alkalmazását, hozzájárulva ezzel a felsőoktatási rendszerek interoperabilitásához, digitális felkészültségéhez, adatszuverenitásához és felelősségvállalásához;

9. támogassák a felsőoktatási intézményeket abban, hogy minden szinten (azaz a rövid képzési idejű kurzusok, az alapképzések, a mesterképzések és a doktori képzések szintjén is) közös interdiszciplináris transznacionális oktatási tevékenységeket dolgozzanak ki;
- a) tegyék lehetővé és segítsék elő a transznacionális kihívásorientált megközelítéseket, amelyek keretében a különböző tudományterületekről, kultúrákból és országokból érkező tanulók kutatókkal, vállalatokkal, városokkal, régiókkal, nem kormányzati szervezetekkel és helyi közösségekkel együttműködve keresnek kreatív és innovatív megoldásokat a globális és a közös kihívásokra;
 - b) a továbbképzések és az átképzések lehetővé tétele érdekében ösztönözzék a magas színvonalú, egész életen át tartó tanulási lehetőségek mindenki számára történő biztosítását, a munkaerőpiacon leginkább keresett területekre összpontosítva, ezáltal hozzájárulva a személyi és szakmai fejlődéshez;
10. ösztönözzék a felsőoktatási intézményeket arra, hogy – a felsőoktatási önkormányzás meglévő demokratikus elemeinek szem előtt tartásával – vonják be a tanulókat, a tudományos dolgozókat, a kutatókat és az egyéb dolgozókat a felsőoktatási intézmények közötti transznacionális együttműködés struktúráinak irányításába; ennek keretében különösen:
- a) ösztönözzék a felsőoktatási intézményeket arra, hogy irányítási struktúráikban – a befogadás és az egyenlőség elveivel összhangban – juttassák kifejezésre a tanulók és a dolgozók egyre sokszínűbb háttérét, valamint különböző foglalkoztatási és oktatási tapasztalatait;
 - b) támogassák a kapacitásépítést az erős és hatékony vezetés érdekében, amely a holisztikus intézményi transznacionális együttműködés fontos mozgatórugója;

- c) mozdítsák elő a nemek közötti egyensúlyt az irányítási struktúrák minden szintjén;
- d) teremtsenek lehetőséget az egymástól való tanulásra olyan kezdeményezések ösztönzése és támogatása érdekében, amelyek keretében a felsőoktatási intézmények megoszthatják a tapasztalataikat, és kölcsönös tanulásban, valamint tudáscserében vehetnek részt.

A tagállamok számára ajánlott, hogy a lehető leghamarabb hajtsák végre ezt az ajánlást. Felkérjük a tagállamokat, hogy *[beillesztendő a 12 hónappal a Tanács általi elfogadást követő dátum]*-ig tájékoztassák a Bizottságot a megfelelő szinteken meghozandó megfelelő intézkedésekről, amelyek támogatják ezen ajánlás célkitűzéseinek elérését, és így elengedhetetlenek az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításához.

FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT ARRA, HOGY

a szubszidiaritás elvének, az intézményi autonómiának és a tudományos élet szabadságának a teljes körű figyelembevételével, a nemzeti körülményekkel összhangban és a tagállamokkal és az összes érdekelt féllel szorosan együttműködve:

11. a folyamatban lévő vizsgálatok elemzésével és az egyéb előkészítő feladatokkal párhuzamosan támogassa a tagállamokat és a felsőoktatási intézményeket abban, hogy 2022-től kezdődően teszteljék a meglévő európai eszközöket, hogy ezzel is egy lépést tegyenek azon az úton, amelynek célja, hogy elősegítsék az intenzívebb, hosszú távú és szorosabb transznacionális együttműködést, valamint hogy megvizsgálják olyan intézményesített együttműködési eszközök szükségességét és megvalósíthatóságát, mint a felsőoktatási intézmények szövetségeinek esetleges jogi státusza. Ezeknek az önkéntes alapon alkalmazandó eszközöknek elő kell segíteniük a kapacitások és az adatok megosztását, adott esetben a dolgozók csereprogramjait, valamint a közös programok megvalósítását annak érdekében, hogy a szövetségek szintjén közös diplomákat, többek között egy közösen kidolgozott európai kritériumokon alapuló közös diplomát – adjanak ki.

Az előkészítő munka és az Erasmus+ kísérleti projektek eredményei alapján – a további döntés meghozatala céljából – minden lépésről tegyen jelentést a Tanácsnak;

12. a tagállamokkal, a felsőoktatási intézményekkel, a hallgatói szervezetekkel és az érdekelt felekkel szorosan együttműködve vizsgálja meg egy közösen kidolgozott európai kritériumokon alapuló esetleges közös diploma megvalósítását szolgáló lehetőségeket és az ahhoz szükséges lépéseket. Ez a nemzeti, regionális vagy intézményi szinten, önkéntes alapon kiállítandó közös európai diploma a transznacionális együttműködés keretében, – például az „európai egyetemeken” – „különböző uniós tagállamokban folytatott tanulmányok kombinálásával”¹⁹ megszerzett tanulási eredményeket tanúsíthatná. Az európai diplomának könnyen kiadhatónak, tárolhatónak, megoszthatónak, ellenőrizhetőnek és hitelesíthetőnek kell lennie, és azt az egész EU-ban el kell ismerni. Az európai diploma a bolognai eszközök tagállami végrehajtására épít majd, és lendületet ad annak;
 - a) 2022-ben az Erasmus+ keretében kísérleti projektként dolgozza ki és alkalmazza egy közös európai diploma cím megadásához szükséges európai kritériumokat. Ezt a címet kiegészítő oklevélként adnák ki az azon hallgatók által megszerzett képesítésekhez, akik több felsőoktatási intézmény közötti transznacionális együttműködés keretében megvalósuló közös képzéseken végeztek;
 - b) ezen előkészítő munka eredményei alapján – a további döntés meghozatala céljából – tegyen jelentést a Tanácsnak a közösen létrehozott európai kritériumokon alapuló, a bolognai folyamat eszközeivel összhangban álló lehetséges közös diploma felé megtett minden lépésről;

¹⁹ Az Európai Tanács 2017. december 14-i következtetései (EUCO 19/1/17 REV 1).

13. az Erasmus+ programon keresztül, alulról építkező megközelítés jegyében folytassa az „Európai Egyetemek” kezdeményezés fejlesztését az első szövetségek félidős értékelésének főbb eredményei alapján. 2022-től nyújtson fenntartható finanszírozást a már működő, sikeres „európai egyetemek” számára egy minőségi pályázati felhívást követően, valamint tegye lehetővé új hálózatok létrejöttét a földrajzi egyensúly, az inkluzivitás, a magas minőség és a kiválóság elvei alapján. 2024-ig tesztelje a szinergiákat a kutatási és innovációs dimenzió tekintetében a Horizont Európa programmal és esetleg más uniós programokkal is, azok jogalapjainak keretein belül. A többéves pénzügyi keret félidős értékelését kihasználva vegye fontolóra, hogy milyen módon mozdítható elő a lehetséges innovatív megközelítések alkalmazása az uniós támogatási források jobb közös mobilizációja érdekében, kihasználva a regionális és nemzeti alapokkal fennálló esetleges szinergiákat is;
14. a felsőoktatási intézmények transznacionális partnerségeibe integrált hallgatói és dolgozói mobilitás és csereprogramok kezelésével járó adminisztratív terhek csökkentése érdekében a tagállamokkal szoros együttműködésben támogassa az európai diákigazolványra vonatkozó kezdeményezés kiszélesítését, különösen a több aláíró fél részvételével és az adatmegosztással járó üzleti folyamatok digitalizálását;

15. 2022 közepéig nyújtson be átfogó ütemtervet, amelyben feltünteti a legfontosabb mérföldköveket és az érintett szakértői csoportokat, az új eszközök tagállamokkal és érdekelt felekkel való közös kialakítása céljából. Az ütemtervet rendszeresen naprakésszé kell tenni.

A Bizottság felkérést kap arra, hogy a tagállamokkal együttműködve és az érintett érdekelt felekkel folytatott konzultációt követően, a vonatkozó uniós nyomonkövetési és jelentéstételi kereteken keresztül elemezze és értékelje ezen ajánlás végrehajtását, valamint azt, hogy az ajánlásban foglaltakat miként alkalmazzák az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének végrehajtására irányuló munkával összefüggésben, és az ajánlás elfogadásától számított öt éven belül tegyen jelentést a Tanácsnak.

Kelt Luxembourgban, -án/-én.

a Tanács részéről

az elnök
